

Szerző

Hely

Cím Bpest architektúrája.

Idő

" 1902 "

Forrás:

Esti ujság

Személy

Bp.

1902 " / 22

Helyszám

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

Budapest architektúrája.

A *Budapesti Hírlap* ma hirt ad egy mozgalomról, a melynek célja a fővárosnak nemesebb, eredetibb és nemzetiebb stílusban való építésére és fejlesztésére irányul. Az Országos Képzőművészeti Tanács az a testület, a mely nyomatékosan bele szólni készül a főváros művészietlen és izléstelen bérházrendszerébe, hogy izléses, művészi és nemzeti irányba terelje az építészeket és a háziurakat egyaránt.

Bizony már rég kellett volna, hogy művészek és művészi testületek tiltakozzanak a közházak végtelen unalmas, szürke tömegei ellen, a melyek a főváros utcáit és tereit szegélyezik, bántva a szemet, sivár egyformaság avult képeivel üldözve a tekintetet, valósággal szabad lélekzetét is elfojtva az embernek. A világ minden nemzetének építő stílusa, legavultabb és (újabbban) legmodernebb formáiban, szörnyű vegyületekben és iszonyu végletekben, tért és helyet talált a magyar fővárosban, csak az eredeti nemes fölfogás és az eredeti magyaros zamat és izlés volt, mint veszedelmes konkurrens az idegeneknek, üldözés tárgya: kire-

kesztve és száműzve a fővárosi építkezés nagy nemzetközi találkozójáról. Külső megjelenésében olyan ez a nagy város, mintha csak architekturális fotografiája volna a kor-nak, a melyben élünk s a melyben ezek a semmitmondó szürke házfa-lak keletkeztek. Semmi eredetiség, semmi nagyság, semmi erős vagy vakmerő lendület; csupa kompiláció, utánzat, idegen-majmolása: ilyen a magyar főváros építészete. De vajjon nem megfelelő képe-e ez az egész magyar közéletnek? Van itt nemzeti törekvés és van nemzeti szárnyalás is, de alig van valami ereje, alig juthat szóhoz s vajjni távol van attól, hogy uralkodóvá váljék a lelkeken s minden élő teremtést, a ki e földön lélekszik, meghódolásra bírjon a nemzeti gé-niusz fensége előtt.

Az idegen, a ki e városba vetődik, elámul a természetadta ritka szépségeken, a Duna partjának csodás panorámáján s a környéknek változatos képein; de nyomban össze-csapja a kezét, mihelyt bejárja utcáinkat. Hogy a magyarok ilyen banális várost építettek e gyönyörű helyen! A merre csak fordítja szemét, Bécs izlését látja, számtalan

változatban, s azonkívül minden stí-lust és izlést a világon, a melyet már számtalanszor látott Párisban, Berlinben, Londonban, Rómában — az egész glóbuson. Csak éppen a Lechner-féle házak előtt áll meg különös érdeklődéssel s tűnődve kérdi: Miért nem építette ez az ar- kitektus az önk viruló fővárosát? S a felelet nem lehet más, mint hogy — tessék megkérdezni az ille- tékes hatóságoktól, tessék megkér- dezni a fővárosi építő-tanácsból, meg a klikkectől és érdekszövetkeze- tektől, a melyek természetes ellen- ségei a lángésznak, mert nem áll közibük.

Örömmel jegyezzük föl azokat a jeleket, a melyek üdvös fordulat beállását mutatják. Nemrég a magyar kultuszminiszter hangoz- tatta energikusan a magyaros elem fontosságát az építkezésben, most meg a hazai művészet legte- kintélyesebb hatósága, az Országos Képzőművészeti Tanács áll a nem- zeti izlés sorompóiba, részint ellen- őrző, részint buzdító hatással, min- denképp bizonyára hasznos és si- keres eredménnyel. A tanács ju- talmat is akar osztani a legszebb házak építőinek. Miért ne? Egy

szép, művészi formájú és nemzeti zamatú ház Budapesten van olyan fontos, mint egy akadémiailag ju- talmazott dráma, a melyet vagy soha sem adnak elő vagy — nagyon keveset. A szép ház pedig itt áll legalább egy évszázadig, a város ékességére, mindnyájunk gyönyörű ségére.